

**มติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
ครั้งที่ 1/2544 (ครั้งที่ 82)
วันศุกร์ที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2544 เวลา 09.30 น.
ณ ห้องประชุม 301 ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล**

1. สถานการณ์พลังงานของไทยในปี 2543
2. สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง
3. งานนโยบายพลังงานต่อเนื่อง
  1. โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติและโครงการโรงแยกก๊าซฯ ไทย-มาเลเซีย
  2. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเอกชนที่จังหวัดระยองศิริจันทร์
  3. การปรับอัตราค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (Ft)
  4. การปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า
  5. ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ...
  6. สถานการณ์ราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลวและฐานะกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
4. มาตรการอนุรักษ์พลังงานในช่วงปีงบประมาณ 2544
5. การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการใช้เอทานอลเป็นเชื้อเพลิงในส่วน
ของภาษีและกองทุน

นายพิทักษ์ อินทวิทย์นันท์ รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ
นายภิรมย์ศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการ

เรื่องที่ 1 สถานการณ์พลังงานของไทยในปี 2543

สรุปสาระสำคัญ

1. สภาพเศรษฐกิจของไทยปี 2543 ยังคงอยู่ในช่วงฟื้นตัวต่อเนื่องจากปลายปี 2542 จนถึงช่วงครึ่งแรกของปีแต่ในช่วงครึ่งหลังของปีมีการชะลอตัวลง ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรมในปีนี้มี การขยายตัวเพียงร้อยละ 3 ส่วนอุตสาหกรรมหวดยานยนต์และวัสดุก่อสร้างยังคงขยายตัวตามแผนการผลิตเพื่อการส่งออก ในขณะที่ ความต้องการ

ภายในประเทศยังอยู่ในระดับต่ำ จึงทำให้การผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวไม่มากเท่าที่ควร

2. ความต้องการพลังงานเชิงพาณิชย์ของประเทศในปี 2543 เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2.7 โดยการใช้ก๊าซธรรมชาติ ไฟฟ้าพลังน้ำและไฟฟ้านำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง ส่วนการใช้น้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูป รวมทั้งลิกไนต์และถ่านหินมีปริมาณการใช้ลดลง สำหรับการผลิตพลังงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 การนำเข้าพลังงานสุทธิเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 9.8 เมื่อเทียบกับปี 2542 ส่งผลให้สัดส่วนการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นจากระดับร้อยละ 58.5 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 62.5 ในปี 2543

3. สถานการณ์พลังงานแต่ละชนิดในปี 2543 มีดังนี้

3.1 ก๊าซธรรมชาติ ปริมาณการผลิตและการใช้ก๊าซธรรมชาติของปี 2543 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านมลภาวะน้อยกว่าเชื้อเพลิงชนิดอื่น รัฐบาลจึงสนับสนุนให้มีการใช้ก๊าซธรรมชาติทดแทนเชื้อเพลิงอื่นในการผลิตไฟฟ้า ประกอบกับน้ำมันสำเร็จรูปมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้อุตสาหกรรมที่ใช้ น้ำมันเตาหรือ LPG เป็นเชื้อเพลิงได้เปลี่ยนมาใช้ก๊าซธรรมชาติแทน การผลิตและนำเข้าก๊าซธรรมชาติในปี 2543 อยู่ที่ระดับ 1,954 และ 214 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน ตามลำดับ รวมเป็น 2,168 ล้าน ลูกบาศก์ฟุต/วัน เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 15.8 นอกจากนี้ มีการนำเข้าจากแหล่งยาดานาและเยตากุนจากสหภาพพม่า

3.2 น้ำมันดิบ ปริมาณการผลิตในปี 2543 อยู่ที่ระดับ 58 พันบาร์เรล/วัน เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 70.8 แหล่งผลิตที่สำคัญได้แก่ แหล่งเบญจมาศสามารถผลิตได้เต็มที่ในปี 2543 ที่ระดับ 24 พันบาร์เรล/วัน รองลงมาได้แก่ แหล่งสิริกิติ์และทานตะวัน ปริมาณการผลิตในปีนี้คิดเป็นร้อยละ 7.9 ของความต้องการน้ำมันดิบที่ใช้ในการกลั่น จึงต้องนำเข้าจากต่างประเทศจำนวน 675 พันบาร์เรล/วัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 285,862 ล้านบาท

3.3 ลิกไนต์/ถ่านหิน ปริมาณการผลิตลิกไนต์ในปี 2543 มีจำนวน 17.8 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 2.6 โดยร้อยละ 77 ผลิตจากเหมืองแม่เมาะของ กฟผ. ที่เหลือร้อยละ 23 ผลิตจากเหมืองเอกชน ลิกไนต์ที่ผลิตได้นำไปใช้ในการผลิตไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าแม่เมาะจำนวน 14.1 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 79 ที่เหลือใช้ในภาคอุตสาหกรรม อัตราการใช้ลิกไนต์ในประเทศลดลงเนื่องจากการใช้ถ่านหินนำเข้าเพิ่มขึ้นเพราะมีคุณภาพสูงและราคาถูกลงทำให้สามารถแข่งขันกับลิกไนต์ในประเทศได้

3.4 น้ำมันสำเร็จรูป การใช้น้ำมันสำเร็จรูปในปี 2543 ได้ชะลอตัวลง โดยปริมาณการใช้อยู่ที่ระดับ 603 พันบาร์เรล/วัน ลดลงร้อยละ 4.2 ขณะที่การผลิตมีจำนวน 710 พันบาร์เรล/วัน ซึ่งสูงกว่าการใช้ ค่อนข้างมากทำให้มีการส่งออกสุทธิ จำนวน 83 พันบาร์เรล/วัน โดยมีรายละเอียดน้ำมันสำเร็จรูปแต่ละชนิดมีดังนี้

(1) น้ำมันเบนซิน ปริมาณการใช้ในปี 2543 อยู่ในระดับ 116.5 พันบาร์เรล/วัน ลดลงร้อยละ 3.8 การใช้น้ำมันเบนซินพิเศษลดลงร้อยละ 26.8 ในขณะที่การใช้น้ำมัน

เบนซินธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.2 ทั้งนี้ เป็นผลจากการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำมันที่มีค่าออกเทนให้เหมาะสมกับประเภทรถ และราคาที่แตกต่างกันระหว่างออกเทน 95 กับออกเทน 91 จำนวน 1 บาท ทำให้มาตรการดังกล่าวได้รับการตอบรับจากประชาชนด้วยดี ส่วนปริมาณการผลิตน้ำมันเบนซินยังคงสูงกว่าความต้องการใช้จึงมีการส่งออกสุทธิ 20.8 พันบาร์เรล/วัน

(2) น้ำมันดีเซล ปริมาณการใช้ในปี 2543 อยู่ในระดับ 258 พันบาร์เรล/วัน ลดลงร้อยละ 2.0 การใช้ในช่วงครึ่งแรกของปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีมีการปรับตัวลดลงสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากราคาน้ำมันดีเซลที่สูงขึ้นมาก สำหรับปริมาณการผลิตอยู่ในระดับ 277.5 พันบาร์เรล/วัน ทำให้มีการส่งออกน้ำมันดีเซล (สุทธิ) เป็นจำนวน 17.8 พันบาร์เรล/วัน

(3) น้ำมันเตา ปริมาณการใช้ในปี 2543 อยู่ในระดับ 109.8 พันบาร์เรล/วัน ลดลงร้อยละ 19.6 ทั้งนี้เนื่องจากการใช้น้ำมันเตาในการผลิตไฟฟ้าและในภาคอุตสาหกรรมลดลง ปริมาณการผลิต น้ำมันเตาจึงสูงกว่าความต้องการใช้เป็นผลให้มีการส่งออกน้ำมันเตา (สุทธิ) จำนวน 2.6 พัน บาร์เรล/วัน

(4) น้ำมันเครื่องบิน ปริมาณการใช้ของปี 2543 อยู่ในระดับ 60.2 พันบาร์เรล/วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 ในขณะที่ผลิตได้ 74.9 พันบาร์เรล/วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 ปริมาณการผลิตสูงกว่าความต้องการใช้ภายในประเทศ เป็นผลให้มีการส่งออกสุทธิ จำนวน 14.1 พันบาร์เรล/วัน

(5) ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ปริมาณการใช้ในครัวเรือน อุตสาหกรรม และรถยนต์ ในปี 2543 อยู่ในระดับ 58.2 พันบาร์เรล/วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.1 โดยการใช้ LPG ในรถยนต์เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากรถแท็กซี่ได้ปรับเปลี่ยนมาใช้ LPG เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีราคาถูกกว่าเบนซิน รวมทั้งการใช้เพื่อเป็น วัตถุดิบของภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณการผลิตยังสูงกว่าความต้องการใช้จึงมีการส่งออกสุทธิเป็นจำนวน 21.4 พันบาร์เรล/วัน

4. สถานการณ์ไฟฟ้าในปี 2543 มีดังนี้

4.1 กำลังการผลิตติดตั้งไฟฟ้าของ กฟผ. และกำลังการผลิตติดตั้งไฟฟ้าของผู้ผลิตไฟฟ้าอื่นเพื่อจำหน่ายไฟฟ้าเข้าระบบของ กฟผ. ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2543 มีจำนวนทั้งสิ้น 22,735 เมกะวัตต์ โดยเป็นกำลังการผลิตไฟฟ้าติดตั้งของ กฟผ. คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 77.0 ของเอกชนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.5 และการรับซื้อกระแสไฟฟ้าจากต่างประเทศ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.5

4.2 ปริมาณการผลิตพลังงานไฟฟ้าของประเทศในปี 2543 มีจำนวน 98,469 กิกะวัตต์ชั่วโมง เพิ่มขึ้นจากปีก่อนในอัตราร้อยละ 6.5 ในขณะที่ความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุดอยู่ในระดับ 14,918.3 เมกะวัตต์ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.8 จึงมีผลทำให้ค่าตัวประกอบการใช้ไฟฟ้าเฉลี่ย (Load Factor) อยู่ในระดับร้อยละ 75.2 ซึ่งต่ำกว่าปีที่ผ่านมา และอัตราสำรองไฟฟ้า (Reserved Margin) อยู่ในระดับร้อยละ 30 สัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชนิดต่างๆ ในปีนี้ ประกอบด้วย ไฟฟ้าที่ผลิตจากก๊าซ

ธรรมชาติร้อยละ 61.9 จากถ่านหิน/ลิกไนต์ร้อยละ 19.2 จากน้ำมันเตาร้อยละ 9.8 จากไฟฟ้าพลังน้ำร้อยละ 6 จากการนำเข้าและอื่นๆ ร้อยละ 3.1

4.3 ปริมาณการใช้ไฟฟ้าในปี 2543 มีจำนวน 87,597 กิกะวัตต์ชั่วโมง ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2542 ร้อยละ 8.4 โดยสาขาธุรกิจและอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1 บ้านอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 ลูกค้าตรงของ กฟผ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 และ การใช้ของภาคเกษตรกรรมลดลงร้อยละ 6.1 โดยเขตนครหลวง การใช้ไฟฟ้าขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.4 ส่วนเขตภูมิภาคการใช้ไฟฟ้าขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5

มิติของที่ประชุม

1. ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ 2 สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

สรุปสาระสำคัญ

1. ราคาน้ำมันดิบในปี 2543 ปรับตัวสูงขึ้นจากปีก่อนประมาณ 10 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล มาอยู่ที่ระดับ 32-36 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรลในช่วงปลายปี เนื่องจากปริมาณสำรองน้ำมันดิบทางการค้าของโลกลดต่ำลงมากและภาวะเศรษฐกิจของโลกเริ่มฟื้นตัวในปี 2544 โดยช่วงครึ่งแรกของเดือนมกราคมราคาน้ำมันดิบปรับตัวเพิ่มขึ้น 1 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล เนื่องจากการคาดการณ์การลดกำลังการผลิตของกลุ่มโอเปค ซึ่งผลการประชุมของกลุ่ม โอเปคได้ลดกำลังการผลิตลง 1.5 ล้านบาร์เรล/วัน เหลือ 26.2 ล้านบาร์เรล/วัน โดยไม่รวมอิรัก มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมเป็นต้นมา ในเดือนกุมภาพันธ์ราคาน้ำมันดิบปรับตัวสูงขึ้น 2 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล จากการเก็งกำไรของกองทุนทางการเงิน และปริมาณน้ำมันในตลาดลดลงจากการลดปริมาณการผลิตของโอเปค แต่ช่วงหลังของเดือนราคาน้ำมันดิบได้อ่อนตัวลงจากการคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ในช่วงครึ่งแรกของเดือนมีนาคมราคาน้ำมันดิบได้ปรับตัวสูงขึ้น 1 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล เนื่องจากแนวโน้มการลดปริมาณการผลิตของโอเปคในไตรมาส 2 ที่จะส่งผลให้การเพิ่มสำรองเป็นไปได้ยาก

2. ราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปในตลาดจอร์เจียในปี 2543 ราคาน้ำมันเบนซิน ดีเซล และเตา ปรับตัวสูงขึ้น 11, 13 และ 9 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล ตามราคาน้ำมันดิบและภาวะตลาดตั้งตัว เนื่องจากปริมาณสำรองทางการค้าอยู่ในระดับต่ำ และโรงกลั่นลดกำลังการผลิตเพราะค่าการกลั่นตกต่ำ ในขณะที่มีโรงกลั่น หลายแห่งปิดเนื่องจากอุบัติเหตุ ในเดือนมกราคม 2544 น้ำมันเบนซินปรับตัวสูงขึ้น 0.5 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล ตามราคาน้ำมันดิบและโรงกลั่นในสหรัฐอเมริกาปิดซ่อมแซมประจำปี สำหรับน้ำมันก๊าด ดีเซล และเตาปรับตัวลดลง 3, 1 และ 1 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณน้ำมันออกสู่ตลาดมีมาก เดือนกุมภาพันธ์ราคาน้ำมันสำเร็จรูปโดยรวมปรับตัวสูงขึ้นตามราคาน้ำมันดิบและความต้องการใช้ที่เริ่มสูงขึ้น แต่ดีเซลราคา ลดลง เนื่องจากมีน้ำมันออกสู่ตลาดมาก ในช่วงครึ่งแรกของเดือนมีนาคมราคาน้ำมันสำเร็จรูปปรับตัวสูงขึ้น 1 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล ตามราคาน้ำมันดิบโดยในวันที่

9 มีนาคม 2544 ราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 95 เบนซินออกเทน 92 ก๊าซ ดีเซล และเตา อยู่ที่ระดับ 31.7, 30.1, 29.4, 27.4 และ 22.9 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล ตามลำดับ

3. สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงของไทยปี 2543 น้ำมันเบนซินปรับตัวเพิ่มขึ้น 3 บาท/ลิตร ดีเซลปรับตัวเพิ่มขึ้น 4 บาท/ลิตร มาอยู่ที่ระดับ 16 และ 14 บาท/ลิตร ตามลำดับ เดือนมกราคม 2544 เบนซินปรับขึ้นและลงในระดับเดียวกันจำนวน 30 สตางค์/ลิตร ดีเซลปรับ 20 สตางค์/ลิตร เดือนกุมภาพันธ์ เบนซินปรับขึ้น 90 สตางค์/ลิตร และปรับลง 30 สตางค์/ลิตร ดีเซลปรับขึ้น 50 สตางค์/ลิตร และปรับลง 70 สตางค์/ลิตร ในช่วงครึ่งแรกของเดือนมีนาคม น้ำมันเบนซินและดีเซลปรับขึ้น 30 สตางค์/ลิตร ราคาน้ำมันสำเร็จรูปของไทย ณ วันที่ 12 มีนาคม 2544 เบนซินออกเทน 95, 91, 87 และดีเซลหมุนเร็วอยู่ที่ระดับ 16.59, 15.59, 15.17 และ 13.24 บาท/ลิตร ตามลำดับ

4. ค่าการตลาดน้ำมันสำเร็จรูปของไทยโดยรวมในปี 2543 อยู่ที่ระดับ 0.5-1.5 บาท/ลิตร ส่วนค่า การกลั่นในช่วงไตรมาส 1-2 เคลื่อนไหวในระดับ 0.5-1.0 บาท/ลิตร (3-4 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล) และในไตรมาส 3 อยู่ในระดับ 1.5-2.0 บาท/ลิตร (5-8 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล) หลังจากนั้นลดลงมาอยู่ในระดับ 0.5-1.0 บาท/ลิตร ส่วนปี 2544 ค่าการตลาดโดยรวมของประเทศเดือนมกราคมปรับตัวลดลงต่ำกว่า 1.0 บาท/ลิตร หลังจากนั้น จึงปรับตัวสูงขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 1.2-1.4 บาท/ลิตร และตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนมีนาคม ค่าการกลั่นปรับตัวลดลงมาอยู่ที่ระดับ 0.4-0.6 บาท/ลิตร (1.5-2.0 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล) ในขณะที่จุดคุ้มทุนอยู่ที่ระดับ 3-4 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล

5. แนวโน้มของราคาน้ำมันในช่วงไตรมาส 2 ความต้องการใช้จะลดลงหลังช่วงฤดูหนาว และมีการ คาดการณ์กันว่าภาวะเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลกจะชะลอตัวลง ทำให้ความต้องการใช้น้ำมันของโลกไม่เพิ่มสูงขึ้นตามที่คาดการณ์ไว้เดิม ในด้าน ปริมาณการผลิตหากกลุ่มโอเปคลดปริมาณการผลิตลง จะทำให้ปริมาณการผลิตและความต้องการใช้น้ำมันของโลกอยู่ในภาวะสมดุล ราคาน้ำมันดิบในไตรมาส 2 จะทรงตัวอยู่ในระดับปัจจุบัน โดยน้ำมันดิบดูไบจะเคลื่อนไหวอยู่ที่ระดับ 24-25 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล น้ำมันดิบเบรนท์อยู่ที่ระดับ 25-27 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล ในไตรมาส 3 และ 4 ความต้องการใช้จะสูงขึ้นตามฤดูกาล แต่นักวิเคราะห์คาดการณ์ว่าจะไม่เพิ่มสูงขึ้นมากนัก และหากน้ำมันจากนอกกลุ่มโอเปคเพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้ระดับราคาน้ำมันดิบสูงขึ้นเพียง 3 - 4 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล โดยน้ำมันดิบดูไบอยู่ที่ระดับ 26-29 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล และเบรนท์อยู่ที่ระดับ 27 - 30 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล

มติของที่ประชุม

1. ที่ประชุมรับทราบ

เรื่อง งานนโยบายพลังงานต่อเนื่อง

เรื่องที่ 3-1 โครงการก่อสร้างธรรมชาติและโครงการโรงแยกก๊าซฯ ไทย-มาเลเซีย

สรุปสาระสำคัญ

1. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2542 อนุมัติการร่วมทุนระหว่าง การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) และ เปโตรนาส ในโครงการก่อสร้าง ธรรมชาติและโครงการโรงแยกก๊าซฯ ไทย-มาเลเซีย และให้มีการลงนามในสัญญา ภายหลังจากเห็นชอบจากกรมอภัยการแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2542 ปตท. และเปโตรนาสได้มีการลงนามในสัญญา 4 ฉบับ คือ สัญญาซื้อขายก๊าซ ธรรมชาติแปลง A-18 สัญญาผู้ ถือหุน สัญญาการให้ยืมคิน และสัญญาแม่บทการร่วม ทุน
2. เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2543 ได้มีการจัดตั้ง บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด ขึ้น มีทุนจดทะเบียน 940 ล้านบาท เพื่อดำเนินการโครงการก่อสร้าง และโครงการโรงแยกก๊าซฯ รวมทั้งได้มีการจ้าง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ดำเนินการศึกษาและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ซึ่งรายงาน EIA ดังกล่าว ได้ส่งให้แก่สำนักงานนโยบาย และแผนสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้วเมื่อกลางปี 2543
3. ต่อมา เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2543 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้มี คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการฯ ขึ้นโดยมีพลเอก จรัล กุลละ วณิชย์ เป็นประธาน และได้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมประชาพิจารณ์เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2543 และเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2543 รวมทั้งเปิดรับความ คิดเห็นเพิ่มเติม ทางลายลักษณ์อักษรอีกจนถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2543 โดยได้มีการรายงานให้ คณะรัฐมนตรีทราบความคืบหน้าเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2543 และเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2543 ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ดำเนินการประชาพิจารณ์โครงการต่อไป และ มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้พิจารณ์ดำเนินการ โดยไม่ต้องกลับมา เสนอคณะรัฐมนตรีอีก
4. เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2543 กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีหนังสือสอบถาม ความเห็นไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการจัดทำประชาพิจารณ์ ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือถึงคณะรัฐมนตรีชี้แจงสถานะของบริษัท ร่วมทุนว่าเป็นเอกชน ไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องทำประชาพิจารณ์ แต่ตามมติ คณะรัฐมนตรีในการอนุมัติการจัดตั้งบริษัทร่วมทุน ได้ให้ข้อสังเกตว่าสมควรให้มีการ จัดทำประชาพิจารณ์ด้วย ดังนั้น กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้ดำเนินการจัดทำประชา พิจารณ์โครงการฯ ขึ้น ฉะนั้น เมื่อมีผลการทำประชาพิจารณ์แล้วหน่วยงานรัฐที่ เกี่ยวข้องสามารถนำผลจากการประชาพิจารณ์ไปประกอบการดำเนินงานได้ โดยไม่ ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีอีก นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2543 และเมื่อ วันที่ 12 ธันวาคม 2543 คณะผู้ชำนาญการได้มีการพิจารณ์รายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการฯ และได้ขอให้จัดทำ ข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งขณะนี้ บริษัทฯ กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการ

5. ต่อมาเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2544 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ตั้ง คณะทำงานพิจารณาผลการประชาพิจารณ์โครงการท่อก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย โดยมีเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ซึ่ง คณะทำงานฯ ได้พิจารณาผลการประชุมประชาพิจารณ์แล้วมีความเห็นว่าจากผลการ ประชุมประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการประชาพิจารณ์ฯ ทั้ง 2 ครั้งดังกล่าวข้างต้น มี ข้อมูลและเหตุผลหลายประการที่ชี้ให้เห็นว่ามีความจำเป็นต้องดำเนินการโครงการฯ ต่อไป แต่ควรจะต้องให้ความสำคัญกับประเด็นข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประชา พิจารณ์ ตลอดจนข้อกฎหมายต่างๆ ที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องนำไป พิจารณาดำเนินการให้ถูกต้องและทันการ โดยเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2544 กระทรวง อุตสาหกรรม ได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้ ปตท. พิจารณาดำเนินการตามความเห็นของ คณะทำงานฯ โดยให้ ปตท. นำรายงานผลการประชาพิจารณ์โครงการฯ ของ คณะกรรมการประชาพิจารณ์ไปพิจารณาประกอบการดำเนินการและให้จัดส่งรายงาน ผลการประชาพิจารณ์ให้แก่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตทั้งหมด ไปพิจารณาดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำไปประกอบการพิจารณาวิเคราะห์ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมให้มีความ ครบคลุมครบถ้วน และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

6. เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 คณะกรรมการ ปตท. รับทราบสถานภาพโครงการฯ และมีมติอนุมัติให้ ปตท. ส่งเรื่องผลการประชาพิจารณ์ฯ และนำข้อเสนอแนะแนว ททางดำเนินการฯ ของคณะทำงานพิจารณาผลการประชาพิจารณ์ฯ พร้อม ข้อคิดเห็น/ข้อสังเกตของคณะทำงาน ปตท. ให้แก่บริษัท ทรานส์ ไทย- มาเลเซียฯ พิจารณาดำเนินการต่อไป ซึ่งการดำเนินการโครงการฯ ขึ้นต่อไปขึ้นอยู่กับบริษัทร่วม ทุนฯ จะสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนกฎหมายครบถ้วนหรือไม่ เช่น การขอ อนุมัติรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการ พิจารณาของคณะผู้ชำนาญการ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และการทำความเข้าใจกับผู้ คัดค้านโครงการ

มติของที่ประชุม

1. ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ 3-2 โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเอกชนที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สรุปสาระสำคัญ

1. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้ออกประกาศรับซื้อไฟฟ้าจาก เอกชน ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2537 เป็นต้นมา โดยมีผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนที่ผ่านการ คัดเลือกและได้มีการลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับ กฟผ. รวมทั้งสิ้น 7 โครงการ ใน จำนวนนี้มีโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอกของบริษัท กัลฟ์ เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด และโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด ของบริษัท ยูเนียน เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด

ตั้งอยู่ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงได้รับการคัดค้านและต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่

2. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2541 มอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาวิตต์ โพธิวิหค) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือร่วมกันจัดทำประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

3. ต่อมารัฐมนตรีประจำสำนักนายกฯ (นายสาวิตต์ โพธิวิหค) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2542 เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยได้มีการจัดทำประชาพิจารณ์โครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก เมื่อวันที่ 10-11 กันยายน 2542 และจัดทำประชาพิจารณ์โครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด เมื่อวันที่ 24-25 กุมภาพันธ์ 2543 โดยมีประเด็นของผู้คัดค้านเกี่ยวกับระบบนิเวศทางทะเลและการประมง มลพิษทางอากาศ และผลกระทบต่อสังคมการเมือง ความมั่นคงและผลได้ผลเสียต่อสาธารณะ

4. คณะกรรมการประชาพิจารณ์ฯ ได้พิจารณาผลการจัดทำประชาพิจารณ์โครงการโรงไฟฟ้าทั้ง 2 แห่ง และมีข้อสังเกตเป็น 3 กรณี ดังนี้

4.1 กรณีรัฐบาลตัดสินใจให้ดำเนินโครงการต่อไป รัฐบาลจะต้องแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างฝ่ายเห็นด้วยกับฝ่ายคัดค้าน โดยใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยและประนีประนอม และต้องมีมาตรการป้องกันและ แก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจัดให้มี "คณะกรรมการร่วมไตรภาคี" เพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว

4.2 กรณีที่รัฐบาลระงับการดำเนินโครงการ หน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องต้องศึกษาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นภายหลังตามสัญญาที่ได้กระทำไว้กับบริษัทผู้ผลิตไฟฟ้า เพื่อกำหนดแนวทางการเจรจาเรื่องค่าเสียหายกับบริษัทต่อไป และรักษาภาพลักษณ์ของรัฐบาล เกี่ยวกับการส่งเสริมการระดมทุนจากต่างประเทศ

4.3 กรณีที่รัฐบาลพิจารณาชะลอหรือเลื่อนเวลาดำเนินโครงการ รัฐบาลจะต้องสร้างความเข้าใจกับประชาชน องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งในพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างต่อเนื่องภายใต้เงื่อนไข การป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามมาตรการต่างๆ รวมทั้ง ผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และหน่วยงานของรัฐต้องศึกษาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นภายหลังตามสัญญาที่ได้กระทำไว้กับบริษัทผู้ผลิตไฟฟ้าหากต้องมีการชะลอโครงการออกไป

5. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2543 รับทราบรายงานผลการจัดทำประชาพิจารณ์ โครงการดังกล่าว และให้ยังคงนโยบายให้เอกชนลงทุนและการรับซื้อไฟฟ้าจากภาคเอกชนตามข้อผูกพันเดิม รวมทั้ง การกระจายประเภทของพลังงานเพื่อผลิตไฟฟ้าและการใช้พลังงานถ่านหิน และเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับ

ประชาชนในพื้นที่ จึงให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนของประชาชนในพื้นที่ และผู้แทนบริษัทผู้ประกอบการเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว

6. ต่อมารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาวิตรี โพธิวิหค) ได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 แต่งตั้งคณะกรรมการเสริมสร้างความเข้าใจกับประชาชนในโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (กสป.) โดยมีรองปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ซึ่งคณะกรรมการเสริมสร้างความเข้าใจ ได้มีการจัดประชุมครั้งแรกเมื่อ วันที่ 6 ธันวาคม 2543 เพื่อรับทราบข้อมูลเบื้องต้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้มีการประชุมครั้งที่สองเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 เพื่อพิจารณาจัดทำแผนประชาสัมพันธ์เพื่อให้มีการดำเนินการ ต่อไป

7. อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรียังคงมีปัญหาอุปสรรค โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความชัดเจนของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2543 และมีหนังสือถามความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงยังไม่ได้ ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานให้โรงไฟฟ้าบ่อนอก นอกจากนี้ประชาชนบางส่วนในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ยังคงมีท่าทีต่อต้านโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ทั้ง 2 โรง อยู่ จนถึงปัจจุบัน โดยเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2544 ตัวแทนกลุ่มผู้คัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เข้าพบรัฐบาล ณ ห้องสีเทา ตึก 44 ทำเนียบรัฐบาล โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายพิทักษ์ อินทวิทย์นันท์) และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เป็นตัวแทนฝ่ายรัฐบาล รับฟังปัญหาจากตัวแทนกลุ่มผู้คัดค้าน

การพิจารณาของที่ประชุม

มติของที่ประชุม

1. ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ 3-3 การปรับอัตราค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (F_t)

สรุปสาระสำคัญ

1. คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2534 เห็นชอบให้มีการใช้สูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (F_t) เพื่อให้อัตราค่าไฟฟ้าสะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริง และลดผลกระทบของความผันผวนของราคาเชื้อเพลิงต่อฐานะการเงินของการไฟฟ้า ซึ่งการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ได้เรียกเก็บค่า F_t รายเดือนตั้งแต่การเรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้าประจำเดือนกันยายน 2535 เป็นต้นมา โดยค่า F_t จะเปลี่ยนแปลงเป็นรายเดือน ต่อมา มีการร้องเรียนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ไม่ต้องการให้ค่า F_t มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไป จึงมีการพิจารณาให้ใช้ค่า F_t เฉลี่ย 4 เดือน

2. ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2543 เห็นชอบข้อเสนอโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า ขยายส่ง โครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าขายปลีก และรายละเอียดใบเรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้า โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ค่าไฟฟ้าประจำเดือนตุลาคม 2543 เป็นต้นมา นอกจากนี้ ได้เห็นชอบในหลักการข้อเสนอสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (F_t) และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการกำกับสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติรับไปดำเนินการปรับค่าไฟฟ้าตามสูตร F_t ภายใต้หลักการดังกล่าว ซึ่งได้มีการปรับฐานค่า F_t ใหม่โดยกำหนดให้เท่ากับ 0 เป็นระยะเวลา 4 เดือน (ตุลาคม 2543-มกราคม 2544) และจะมีการปรับค่า F_t ใหม่ ครั้งแรกในเดือนกุมภาพันธ์ 2544

3. สูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (F_t) ใหม่ ได้มีการปรับปรุงรายละเอียดของสูตรให้มีความชัดเจนโปร่งใสมยิ่งขึ้น โดยนำค่าใช้จ่ายในการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า (DSM) ออกจากสูตร F_t และให้การไฟฟ้าร่วมรับภาระความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วย ส่งผลให้ค่าไฟฟ้าที่คำนวณตามสูตร F_t ใหม่จะต่ำกว่าค่าไฟฟ้าตามสูตร F_t เดิม โดยจะมีการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยหลัก ดังนี้

3.1 ค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน และค่าซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากค่าเชื้อเพลิงและค่าซื้อไฟฟ้าฐานที่ใช้ในการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า

3.2 ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนในการชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ยต่างประเทศของการไฟฟ้า เนื่องจากการไฟฟ้ายังไม่มีอิสระในการบริหารจัดการหนี้ได้อย่างแท้จริง โดยในช่วง 6 เดือนแรกคือ ตุลาคม 2543-มีนาคม 2544 ให้การไฟฟ้าสามารถปรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงที่แตกต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนฐาน ณ 38 บาท/เหรียญสหรัฐ ผ่านสูตร F_t ได้ทั้งหมด ส่วนการคำนวณค่า F_t ที่ใช้เรียกเก็บตั้งแต่เดือนเมษายน 2544 เป็นต้นไป การไฟฟ้าจะต้องรับภาระความเสี่ยง 5% แรก หากอัตราแลกเปลี่ยนอ่อนตัวลงจากอัตราแลกเปลี่ยนฐาน และมีการกำหนดเพดานให้ปรับค่าไฟฟ้าผ่านสูตร F_t ได้ไม่เกิน 45 บาท/เหรียญสหรัฐ และหากอัตราแลกเปลี่ยนแข็งค่าขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยนฐาน ให้การไฟฟ้าคืนผลประโยชน์ให้ประชาชนผ่านสูตร F_t ทั้งหมด

3.3 รายได้ที่เปลี่ยนแปลงไปของการไฟฟ้า (MR) เนื่องจากราคาขายเปลี่ยนแปลงไปจากที่ประมาณการฐานะการเงิน ยังคงให้มีการปรับ MR ในช่วง 6 เดือนแรก เพื่อเป็นการประกันว่าค่าไฟฟ้าขายปลีกจะลดลงร้อยละ 2.11 เมื่อพ้นกำหนดดังกล่าวให้นำ MR ออกจากสูตร F_t

3.4 การเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของการไฟฟ้าในส่วนที่ไม่ใช่ค่าเชื้อเพลิงและค่าซื้อไฟฟ้า (Non-Fuel Cost) ซึ่งจะมีการปรับตามอัตราเงินเฟ้อ และหน่วยจำหน่ายที่เปลี่ยนแปลงไปจากฐานที่ใช้ในการกำหนดโครงสร้างค่าไฟฟ้าฐาน ทั้งนี้ ได้มีการดูแลเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพของกิจการไฟฟ้า โดยการไฟฟ้าจะต้องปรับลดค่าใช้จ่ายในกิจการผลิต กิจการระบบส่ง และกิจการระบบจำหน่ายในอัตราร้อยละ 5.8 2.6 และ 5.1 ต่อปี ตามลำดับ

4. คณะอนุกรรมการกำกับสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ ในการประชุมเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544 ได้มีมติเห็นชอบค่า F_t สำหรับการเรียกเก็บในเดือน กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2544 เท่ากับ 24.44 สตางค์ ต่อหน่วย โดยปัจจัยหลักที่มีผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของค่า F_t คือ

4.1 ค่าเชื้อเพลิงและค่าซื้อไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นในช่วงเดือนตุลาคม 2543-มกราคม 2544 โดยราคา ก๊าซธรรมชาติได้ปรับตัวสูงขึ้น 23.07 บาทต่อล้านบีทียู จากราคาฐาน 115.20 บาทต่อล้านบีทียู เป็น 138.27 บาทต่อล้านบีทียู นอกจากนี้ราคาน้ำมันเตาและน้ำมันดีเซลก็ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น 0.66 และ 1.05 บาทต่อลิตร เป็น 7.36 บาทต่อลิตร และ 10.73 บาทต่อลิตร ตามลำดับ จากราคาก๊าซธรรมชาติที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ค่าซื้อไฟฟ้าจากเอกชนเพิ่มขึ้นด้วย ผลกระทบจากค่าเชื้อเพลิงและค่าซื้อไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นจากราคาฐาน คิดเป็นร้อยละ 94 ของค่า F_t ที่เพิ่มขึ้น หรือเพิ่มขึ้น 22.99 สตางค์ต่อหน่วย

4.2 อัตราแลกเปลี่ยนที่อ่อนตัวลงจากระดับ 38 บาทต่อเหรียญสหรัฐ มาอยู่ ณ ระดับ 43 บาทต่อเหรียญสหรัฐ มีผลกระทบต่อภาระการชำระหนี้ของ 3 การไฟฟ้า ส่งผลให้ค่า F_t เพิ่มขึ้นอีกประมาณ 4.34 สตางค์ต่อหน่วย อย่างไรก็ตาม จากภาวะอัตราเงินเฟ้อที่ลดลงเหลือประมาณร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับอัตราเงินเฟ้อฐาน ณ ระดับร้อยละ 2.83 ทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของการไฟฟ้าในส่วนที่ไม่ใช่ค่าเชื้อเพลิง (Non-fuel cost) ลดลง ส่งผลให้ค่า F_t ลดลง 2.19 สตางค์ต่อหน่วย นอกจากนี้รายได้ของการไฟฟ้าที่สูงกว่าประมาณการตามแผน (MR) ส่งผลให้ค่า F_t ลดลงอีก 0.70 สตางค์ต่อหน่วย

มติของที่ประชุม

1. ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ 3-4 การปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า

สรุปสาระสำคัญ

1. คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 และวันที่ 3 ตุลาคม 2543 เห็นชอบข้อเสนอและแผนการดำเนินงานในการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้า และการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า โดยได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามแผนการดำเนินงานฯ และให้กระทรวงการคลังนำแผนการดำเนินงานดังกล่าวใช้เป็นหลักเกณฑ์หนึ่งในการประเมินผลการดำเนินงานของการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) เป็นผู้เตรียมการจัดตั้งองค์การกำกับดูแลอิสระสาขาพลังงาน โดยให้ดำเนินการยกร่างกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ... ซึ่งต่อมาคณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานในอนาคตของการไฟฟ้าได้แต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน 5 คณะ เพื่อช่วยให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปตาม

แผนที่วางไว้ ได้แก่ คณะทำงานพิจารณาร่างกฎตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า คณะทำงานศึกษา ต้นทุนและหนี้สินติดค้าง คณะทำงานเตรียมการด้านระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้า คณะทำงานเตรียมการด้านกฎหมายและการกำกับดูแล และ คณะทำงานพิจารณาปรับปรุงสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ

2. ภายใต้โครงสร้างกิจการไฟฟ้าในอนาคต การแข่งขันจะเริ่มตั้งแต่ผู้ผลิตไฟฟ้า จำนวนหลายรายจะเสนอราคาขายและปริมาณไฟฟ้าเข้าไปแข่งขันเพื่อประมูลขายไฟฟ้าในตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า ซึ่งจะมีการจัดตั้งขึ้นในปลายปี 2546 ประกอบด้วย 3 หน่วยงานหลัก คือ ศูนย์ควบคุมระบบอิสระ ศูนย์ปฏิบัติการทางการตลาด และศูนย์บริหารการชำระเงิน ในระดับการค้าปลีกจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดหาและค้าปลีกไฟฟ้า คือบริษัทระบบสายจำหน่ายและจัดหาไฟฟ้า (REDCo) และบริษัทค้าปลีกไฟฟ้า โดยกิจการสายส่ง บริษัทระบบสายจำหน่ายและจัดหาไฟฟ้าจะถูกกำกับดูแลโดยรัฐ ส่วนบริษัทค้าปลีกไฟฟ้าจะประกอบธุรกิจที่มีการแข่งขัน โดยจะทำการซื้อบริการในการจัดหาไฟฟ้าจาก REDCo และอาจให้บริการเสริมต่างๆ แก่ผู้ใช้ไฟ ในระยะยาวศูนย์ควบคุมระบบควรเป็นอิสระอย่างแท้จริง และต้องไม่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทผลิตไฟฟ้าและบริษัทระบบสายส่งไฟฟ้า

3. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จะมีการปรับโครงสร้างภายใน เพื่อดำเนินการเข้าสู่โครงสร้างกิจการไฟฟ้าที่มีการแข่งขัน โดยจะมีการแปรรูปโรงไฟฟ้าราชบุรี แปรรูปสภาพบริษัทผลิตไฟฟ้า 1 และบริษัทผลิตไฟฟ้า 2 ให้เป็นบริษัทในเครือ มีการแยกกิจกรรมต่างๆ ออกเป็นหน่วยธุรกิจ ส่วนการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จะดำเนินการแยกกิจกรรมที่มีใช้ธุรกิจหลักออกไป และแบ่งแยกการดำเนินงานของฝ่ายจัดหาไฟฟ้าและฝ่ายสายจำหน่ายใน REDCo โดย กฟน. ยังคงเป็น 1 REDCo แต่ กฟภ. จะปรับโครงสร้างองค์กรออกเป็นหน่วยธุรกิจโครงข่ายไฟฟ้าที่มีระดับแรงดันมากกว่า 22 กิโลโวลต์ ออกเป็น 4 หน่วยธุรกิจ และ REDCo ที่มีระดับแรงดันน้อยกว่า 12 กิโลโวลต์ ออกเป็น 12 REDCo

4. แผนการดำเนินงานในการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า ครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆ ได้แก่ การจัดทำกฎตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า (Market Rules) การดำเนินการยกร่าง พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ... การดำเนินการยกร่างกฎหมายรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ... การจัดการต้นทุนและหนี้สินติดค้าง (Stranded Cost) การดำเนินการทางด้านระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้า การเตรียมความพร้อมภายในองค์กรของ กฟผ. การเตรียมความพร้อมภายในองค์กรของ กฟน. และ กฟภ. และการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า ซึ่งในช่วงแรก จะมอบหมายให้ กฟผ. เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ของตลาดกลางฯ ทั้งหมด แต่ทั้งนี้ ให้มีการโอนทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ พนักงาน และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของตลาดกลางฯ จาก กฟผ. ไปเป็นของตลาดกลางฯ ภายใน 3 ปีนับจากวันที่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานมีผลบังคับใช้

5. สพข. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนการดำเนินงานฯ ที่ได้รับมอบหมาย ตามมติคณะรัฐมนตรี สรุปความคืบหน้าได้ดังนี้

5.1 สฟช. ได้ว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อทำการศึกษาเรื่องกฏตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า การจัดการต้นทุนและหนี้สินติดค้าง และการดำเนินการด้านกฎหมายและการกำกับดูแล

5.2 กฟผ. ได้ว่าจ้างที่ปรึกษาในการจัดเตรียมความพร้อมของศูนย์ควบคุมระบบอิสระ (ISO)

5.3 กฟน. และ กฟภ. ได้ว่าจ้างที่ปรึกษา เพื่อการพัฒนาระบบงานทางธุรกิจ และเตรียมองค์กรและระบบข้อมูลสื่อสารสำหรับการซื้อขายไฟฟ้าผ่านตลาดกลาง

5.4 การไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ได้ร่วมกันว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำร่างข้อกำหนดการเชื่อมโยง การใช้บริการ ระบบโครงข่ายและระบบจำหน่ายไฟฟ้า (Grid Code และ Distribution Code)

5.5 คณะทำงานพิจารณาร่างกฏตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้าได้พิจารณาร่างกฏตลาดกลางฯ ร่างที่ 1 และได้เสนอข้อคิดเห็นเพื่อให้ที่ปรึกษานำไปจัดทำร่างกฏตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้าร่างที่ 2 ให้แล้วเสร็จในเดือนเมษายน 2544

5.6 คณะทำงานศึกษาต้นทุนและหนี้สินติดค้าง ได้พิจารณาประเด็นหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประมาณการเบี่ยงต้นของมูลค่าต้นทุนและหนี้สินติดค้าง กลไกในการชดเชยต้นทุนและหนี้สินติดค้าง และ แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานจัดการหนี้สิน

5.7 คณะทำงานเตรียมการด้านระบบส่งและระบบจำหน่าย ได้พิจารณาและเห็นชอบในหลักการกำหนดขอบเขตที่เหมาะสมระหว่างระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้าในอนาคต

5.8 คณะทำงานปรับปรุงสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ ได้พิจารณาแนวทางการปรับปรุงสัญญาต่างๆ ของ กฟผ. เพื่อให้สอดคล้องกับกฏตลาดกลางฯ และลดภาระต้นทุนและหนี้สินติดค้าง

มติของที่ประชุม

1. ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ 3-5 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ...

สรุปสาระสำคัญ

1. ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ... เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐ โดยมีมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 5 มติ ได้แก่ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2541 เห็นชอบแผนแม่บทการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2542 เห็นชอบ แนวทางการปรับโครงสร้างกิจการก๊าซธรรมชาติในระยะยาว มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2542

เห็นชอบแนวทางการจัดตั้งองค์การกำกับดูแลอิสระสาขาพลังงาน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า และต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ... แล้ว เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2543 ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาตรวจร่างจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อนจะนำเสนอรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

2. ในการปรับโครงสร้างกิจการพลังงานที่มีการผูกขาดโดยธรรมชาติจำเป็นต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพควบคู่กันไป พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงานจึงมีความสำคัญ ดังนี้คือ

2.1 เพื่อกำกับกิจการพลังงานที่มีลักษณะผูกขาด ได้แก่ กิจการไฟฟ้า กิจการก๊าซธรรมชาติ และกิจการอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานแห่งชาติ (กกพ.) ซึ่งมีหน้าที่ออกใบอนุญาตการประกอบกิจการพลังงาน ส่งเสริมการแข่งขัน ปกป้องการใช้อำนาจการผูกขาด โดยมีชอบ และให้การคุ้มครองผู้ใช้พลังงาน

2.2 จะมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานแห่งชาติ (สกกพ.) ขึ้นเป็น หน่วยงานของรัฐซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ กกพ. เพื่อให้ กกพ. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 จะมีการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้าแห่งประเทศไทยขึ้น โดยมีคณะกรรมการตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้าแห่งประเทศไทยทำหน้าที่กำกับดูแล เพื่อให้กิจการไฟฟ้ามีการแข่งขัน ให้ผู้ใช้ไฟฟ้ามีทางเลือกในการซื้อไฟฟ้า และมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การกำกับดูแลกิจการพลังงานมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อส่งเสริมให้มีบริการด้านพลังงานอย่างเพียงพอ ส่งเสริมการแข่งขันและปกป้องการใช้อำนาจในทางมิชอบ ส่งเสริมให้บริการของระบบโครงข่ายพลังงานเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและไม่มี การเลือกปฏิบัติ ปกป้องผลประโยชน์ของผู้ใช้พลังงาน และป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการพลังงาน

4. ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ... ประกอบด้วย 10 หมวด ได้แก่ บททั่วไป องค์การกำกับดูแลการประกอบกิจการพลังงาน การกำกับการประกอบกิจการพลังงาน การคุ้มครองผู้ใช้พลังงาน การใช้อสังหาริมทรัพย์ ตลาดซื้อขายไฟฟ้า การพิจารณาข้อพิพาทและการอุทธรณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่ การบังคับทางปกครอง และบทกำหนดโทษ

5. ประโยชน์ที่จะได้รับจากพระราชบัญญัติฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการแปรรูปกิจการพลังงาน โดย จะทำให้การกำกับดูแลการประกอบกิจการพลังงานของประเทศมีเอกภาพ มีการแยกอำนาจระหว่างการกำหนดนโยบายด้านพลังงานออกจาก การกำกับดูแลอย่างชัดเจน ช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้ประกอบการ ช่วยปกป้องคุ้มครอง

ผลประโยชน์ของผู้ใช้พลังงาน และทำให้การจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้าแห่งประเทศไทยมีผลสำเร็จเป็นรูปธรรม

6. ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาตรวจร่างของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หลังจากนั้นก็จะนำเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ซึ่งคาดว่าจะมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ในปี 2545 และในระหว่างที่ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ... อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาและรัฐสภา งานที่จะต้องดำเนินการพร้อมกันไปคือการยกร่างกฎหมายลำดับรอง เพื่อใช้ในการกำกับดูแลกิจการพลังงาน ซึ่งจะช่วยเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานขององค์กรกำกับดูแลอิสระ ซึ่งจะจัดตั้งในปี 2545

มติของที่ประชุม

1. ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ 3-6 สถานการณ์ราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลวและฐานะกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

สรุปสาระสำคัญ

1. ราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ในตลาดโลก ปี 2543 ปรับสูงขึ้นมากตามราคาน้ำมันดิบ อยู่ในระดับ 250-345 เหรียญสหรัฐ/ตัน ราคาน้ำโรงกลั่นก๊าซ LPG ในประเทศอยู่ในระดับ 9.50-15 บาท/กก. อัตราเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในระดับ 5-10 บาท/กก. หรือ 700-1,700 ล้านบาท/เดือน

2. ราคาก๊าซ LPG ในตลาดโลกเดือนมีนาคม 2544 ลดลง 20 เหรียญสหรัฐ/ตัน มาอยู่ในระดับ 316 เหรียญสหรัฐ/ตัน ราคาน้ำโรงกลั่นก๊าซ LPG ในประเทศอยู่ในระดับ 13.63 บาท/กก. อัตราเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในระดับ 8.97 บาท/กก. หรือ 1,391 ล้านบาท/เดือน แนวโน้มราคาก๊าซ LPG ใน ไตรมาสที่ 2 ของปี 2544 จะเคลื่อนไหวอยู่ในระดับ 280-300 เหรียญสหรัฐ/ตัน ทำให้ราคาน้ำโรงกลั่นก๊าซ LPG อยู่ในระดับ 12-13 บาท/กก. และอัตราเงินชดเชยจะอยู่ในระดับ 7.50-8.50 บาท/กก. หรือ 1,200-1,300 ล้านบาท/เดือน

3. ฐานะกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 อยู่ในระดับ 2,164 ล้านบาท โดยมี ยอดเงินชดเชยค้างชำระที่อยู่ระหว่างรอการเบิกจ่าย ณ สิ้นเดือน กุมภาพันธ์ 2544 อยู่ในระดับ 11,298 ล้านบาท ประมาณการฐานะกองทุนฯ สุทธิติดลบในระดับ 9,134 ล้านบาท กองทุนฯ มีรายรับจากน้ำมันชนิดอื่น 882 ล้านบาท/เดือน และมีรายจ่ายเพื่อชดเชยราคาก๊าซ LPG ในระดับ 1,391 ล้านบาท/เดือน กองทุนฯ มีเงินไหลออกสุทธิ 509 ล้านบาท/เดือน

4. จากการคาดการณ์ราคาก๊าซ LPG ในปี 2544 คาดว่าจะเคลื่อนไหวในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาที่ระดับ 230 - 330 เหรียญสหรัฐ/ตัน ซึ่งหากไม่มีการปรับ

ราคาขายส่งและราคาขายปลีกก๊าซ LPG แล้ว คาดว่าฐานะกองทุนฯ ในเดือนธันวาคม 2544 จะติดลบเพิ่มขึ้นในระดับ 12,000 ล้านบาท

มติของที่ประชุม

1. ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ 4 มาตรการอนุรักษ์พลังงานในช่วงปีงบประมาณ 2544

สรุปสาระสำคัญ

1. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2535 โดยมีเจตนารมณ์ที่จะส่งเสริมให้เกิดวินัยในการอนุรักษ์พลังงาน และให้มีการลงทุนในการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานและอาคาร ซึ่งการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีผลให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม และได้มีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดวิธีการอนุรักษ์พลังงานให้โรงงานควบคุมและอาคารควบคุมต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดตั้ง "กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน" ขึ้น เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายช่วยเหลือ หรืออุดหนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน โดยมีหน่วยงานหลัก 2 หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน คือ กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน (พพ.) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.)

2. สพช. และ พพ. ได้เริ่มดำเนินการตามแผนอนุรักษ์พลังงานระยะที่ 1 เมื่อเดือน เมษายน 2538 และได้เสร็จสิ้นไปแล้วเมื่อเดือนกันยายน 2542 ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2542 ได้เห็นชอบแผนอนุรักษ์พลังงานระยะที่ 2 โดยมีมอบหมายให้ สพช. และ พพ. รับไปดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนฯ ซึ่งมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานมาเป็นลำดับ

3. ประเทศไทยได้ผ่านปัญหาวิกฤติการณ์ด้านพลังงานมาแล้วหลายครั้ง เช่น ในปี 2516 ซึ่งเกิด วิกฤติการณ์น้ำมันทำให้น้ำมันดิบที่หาซื้อได้มีปริมาณลดน้อยลง และมีผลให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศสูงขึ้นตามไปด้วย ก่อให้เกิดภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นในประเทศไทย ดังนั้น เพื่อรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของประเทศ จึงได้มีการตราพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้น โดยให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งในช่วงนั้นได้มีการกำหนดมาตรการต่างๆ ไว้ เช่น กำหนดเวลาปิด - เปิดโรงงาน โรงภาพยนตร์ สถานบันเทิง สถานบริการต่างๆ เป็นต้น

4. เมื่อภาวะการจัดหาน้ำมันได้เข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ในกลางปี 2534 นายกรัฐมนตรี (นายอานันท์ ปันยารชุน) จึงได้ยกเลิกคำสั่งต่างๆ ดังกล่าว และได้มีการกำหนด

นโยบายด้านพลังงานของประเทศให้ชัดเจนขึ้น โดยเน้นเรื่องความมั่นคงในการจัดหาพลังงานของประเทศในระยะยาว ซึ่งต้องจัดหาพลังงานให้เพียงพอกับความต้องการมีคุณภาพ ในระดับราคาที่เหมาะสม มีการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงและการกระจายแหล่งพลังงานไว้อย่างพอเพียง เพื่อความมั่นคงของประเทศ พร้อมทั้งกำหนดนโยบายส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดไว้อย่างชัดเจน โดยมีการตราพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานขึ้นในปี 2535 เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดมาตรการกำกับดูแลและส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ในภาวะการณ์ปัจจุบัน ประเด็นปัญหาด้านพลังงานของประเทศไทย มิใช่เรื่องการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงเช่นในอดีตที่ผ่านมา แต่เกิดจากการที่ประเทศไทยมิได้มีแหล่งพลังงานเชิงพาณิชย์ภายในประเทศมากเพียงพอต่อความต้องการ จึงต้องพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศ ทำให้รัฐสูญเสียเงินตราต่างประเทศปีละเป็นจำนวนมาก ดังนั้น แนวทางในการพัฒนาพลังงานของประเทศในระยะหลัง จึงไม่ได้นำมาตรการกำหนดเวลา ปิด-เปิดกิจการต่างๆ ดังกล่าวกลับมาใช้อีก เพราะผลที่ได้รับไม่ใช่ผลของการประหยัดพลังงานได้ในภาพรวม

6. ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการนำเข้าพลังงานเชิงพาณิชย์ในปริมาณมาก ฝ่ายเลขานุการฯ จึงนำเสนอมาตรการประหยัดพลังงานที่มีความเหมาะสมกับภาวะการณ์ปัจจุบันซึ่งเป็นมาตรการรณรงค์เชิงรุกและกระตุ้นจิตสำนึกของผู้ใช้พลังงานให้เกิดความร่วมมือในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดที่ได้ผลในระยะยาวประกอบด้วยมาตรการดังต่อไปนี้

6.1 มาตรการเร่งด่วนที่ต้องทำทันที มีดังนี้

(1) ให้ สพข. เร่งติดตามให้หน่วยงานราชการระดับกรมและรัฐวิสาหกิจ เครื่องจักรการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2543 เรื่อง แนวทางการรณรงค์เพื่อประหยัดน้ำมัน ที่ให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นประธานคณะทำงานรับผิดชอบในการกำหนดแผนงานและเป้าหมายในหน่วยงานของตนให้ลดการใช้ไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิงลงอย่างน้อย 5% ของปริมาณการใช้เดิม และให้ สพข. ประสานงานกับสำนักงบประมาณ และสำนักงาน ก.พ. เพื่อหารือในความเป็นไปได้ที่จะนำงบประมาณรายจ่ายที่หน่วยงานสามารถประหยัดการใช้พลังงานลงได้นั้น มาใช้เป็นรางวัลตอบแทนข้าราชการ/ลูกจ้างของหน่วยงานนั้น

(2) ให้ สพข. เร่งนำเทคนิค Cleaner Technology และ Value Engineering มาใช้ในโรงเรียน

(3) ให้สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.) และกรุงเทพมหานคร (กทม.) เร่งจัดทำโครงข่ายเส้นทางจักรยานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีเป้าหมายแล้วเสร็จ ภายใน 3 เดือน นับจากวันที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีมติ และให้ปรับพิจารณาในเขตพื้นที่ที่จะทดลองใช้จัดทำโครงข่ายเส้นทางจักรยานโดยทันที

(4) ให้ สจร. กทม. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทดลอง ปิดถนนบางสายในบางเวลา เช่น ถนนสีลม ถนนข้าวสาร และถนนบริเวณ เกาะรัตนโกสินทร์ ในเย็นวันอาทิตย์ ระหว่างเวลา 16.00 น. ถึง 24.00 น. และสร้าง กิจกรรมต่างๆ เพื่อจูงใจให้มีการสัญจรถนนสายนั้นด้วยการเดินเท้า และหลังจากการ ประเมินผลแล้วหากมีผลตอบรับที่ดี จึงขยายเวลาหรือพื้นที่ปิดถนนให้มากขึ้น

(5) ให้ สพข. เร่งรณรงค์โครงการ Car Free Day ให้มีความต่อเนื่องจากปี 2543 โดยออกประกาศให้วันพฤหัสบดี เป็น Car Free Day ของทุกสัปดาห์ และให้วันที่ 22 เป็น Car Free Day ของทุกเดือน และให้วันที่ 22 กันยายน เป็น Car Free Day ของทุกปี

(6) ให้ สพข. การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และกรมประชาสัมพันธ์ พิจารณา ความเหมาะสมและความเป็นไปได้หากนำมาตราการกำหนดวัน เวลา และเงื่อนไขใน การดำเนินงานหรือกิจการต่างๆ เกี่ยวกับสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และมาตรการ ประหยัดไฟฟ้าสำหรับสถานีโทรทัศน์กลับมาบังคับใช้ในภาวะการณ์ปัจจุบัน

6.2 มาตรการเร่งด่วนที่ต้องทำให้แล้วเสร็จในปี 2544 มีดังนี้

(1) ให้ พพ. เร่งให้การปฏิบัติงานภายใต้แผนงานภาคบังคับเกิดผลอย่างจริงจัง เพื่อ สนับสนุนให้เกิดการลงทุนในการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานควบคุมและอาคาร ควบคุม

(2) ให้ พพ. เร่งสนับสนุนให้เกิดการอนุรักษ์พลังงานในส่วน of โรงงานควบคุมและ อาคารควบคุมที่เป็นของรัฐ โดยเร่งดำเนินการโครงการเร่งด่วนที่เรียกว่า "Fast Track" โดยให้มีการว่าจ้างตัวแทนดำเนินการ เพื่อเข้าไปช่วยกระทรวง ทบวง และ หน่วยงานต่างๆ ให้สามารถดำเนินการอนุรักษ์พลังงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง มากยิ่งขึ้น

(3) ให้ พพ. และ สพข. เร่งสนับสนุนและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงาน ทั้งในด้านการขนส่ง อุตสาหกรรม ธุรกิจการพาณิชย์ บ้านอยู่อาศัย และสนับสนุนให้มีการใช้พลังงานหมุนเวียนอย่าง แพร่หลายยิ่งขึ้น

มติของที่ประชุม

1. รับทราบมาตรการอนุรักษ์พลังงานตามที่ สพข. เสนอ และเห็นชอบให้ ดำเนินการตามมาตรการที่ได้กำหนดไว้แล้วให้เกิดผลโดยเร็ว
  2. มอบหมายให้ สพข. รับไปประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และ ประชาชน เพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นให้กว้างขวางและประมวลมาตรการ เกี่ยวกับกับการอนุรักษ์พลังงานที่เห็นผลเป็นรูปธรรมชัดเจน แล้วนำเสนอ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป
-

เรื่องที่ 5 การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการใช้เอทานอลเป็นเชื้อเพลิง ในส่วนของภาษีและกองทุน

สรุปสาระสำคัญ

1. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2543 เห็นชอบในหลักการแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการใช้เอทานอลเป็นเชื้อเพลิง โดยมอบหมายให้คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) รับผิดชอบพิจารณาเรื่องโครงสร้างภาษีสรรพสามิตและอัตราเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งต่อมา กพช. ได้มีการพิจารณาเรื่องดังกล่าวเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2543 และมีมติให้กระทรวงอุตสาหกรรมนำประเด็นการลดหย่อนภาษีสรรพสามิต กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน เสนอต่อคณะกรรมการเอทานอลแห่งชาติพิจารณาผลกระทบที่มีต่อผู้ผลิตถยนต์ ผู้จัดจำหน่าย และผู้บริโภคด้วย

2. คณะกรรมการเอทานอลแห่งชาติ ได้มีการประชุมเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2544 และได้มีการพิจารณาเรื่องภาษีสรรพสามิตและนโยบายการกำหนดราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ ซึ่งมติของคณะกรรมการเอทานอลแห่งชาติได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2544 เพื่อรับทราบดังนี้

(1) ให้อยกเว้นภาษีสรรพสามิตของเอทานอลหน้าโรงงาน (0.05 บาท/ลิตร)

(2) ให้กำหนดสัดส่วนการผสมเอทานอล 10% คงที่ในน้ำมันแก๊สโซฮอล์ และยกเว้นภาษีสรรพสามิตในส่วนของเอทานอลที่เติมในน้ำมัน

(3) ให้กำหนดราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ต่ำกว่าราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 95 ประมาณ 1 บาท/ลิตร (เท่ากับราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 91) ในระยะ 3 ปีแรก โดยยกเว้นภาษีสรรพสามิตของเอทานอล และน้ำมันแก๊สโซฮอล์เฉพาะส่วนของเอทานอล รวมทั้งลดหย่อนหรือยกเว้นอัตราเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

(4) กำหนดให้มีกองทุนเพื่อรักษาระดับราคาเอทานอล

3. กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตเอทานอลหน้าโรงงานที่นำไปผสมในน้ำมันเชื้อเพลิง (0.05 บาท/ลิตร) และยกเว้นภาษีสรรพสามิตน้ำมันในส่วนของเอทานอล 10% ที่เติมในน้ำมันเบนซิน โดยกำหนดอัตราภาษีสรรพสามิตแก๊สโซฮอล์เป็น 90% ของภาษีสรรพสามิตน้ำมันเบนซินในปัจจุบัน ซึ่งสัดส่วนปริมาณของเอทานอลที่ผสมในน้ำมันเบนซินต้องอยู่ในระดับไม่ต่ำกว่า 10%

4. เนื่องจากราคา MTBE ลอยตัวตามราคาน้ำมันในตลาดโลก คณะกรรมการเอทานอลแห่งชาติจึงต้องการให้ราคาเอทานอลคงที่ เพื่อเป็นหลักประกันที่จะทำให้โรงงานผลิตเอทานอลสามารถกำหนดราคาหรือประกันราคารับซื้อวัตถุดิบจากชาวไร่ได้ และเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงเสนอให้จัดตั้งกองทุนเพื่อรักษาระดับราคาเอทานอล เพื่อเก็บเงินเข้ากองทุนจากกำไรที่สูงกว่าปกติ และจ่ายชดเชยให้กับโรงงานเอ

ทานอลในเวลาทีราคาเอทานอลสูงกว่า MTBE เพื่อให้โรงกลั่นน้ำมันมีความมั่นใจว่าราคาเอทานอลจะไม่สูงกว่าราคา MTBE แน่แน่นอน อย่างไรก็ตาม การใช้กองทุนรักษา ระดับราคาเอทานอล จะต้องคำนึงถึงการตั้งราคาเอทานอล ณ โรงงาน ที่เหมาะสม โดยจะต้องเป็นราคาที่ไม่สูงกว่าราคาเฉลี่ยของสาร MTBE มิฉะนั้นแล้วกองทุนจะต้องจ่ายเงินชดเชยมากกว่าการเก็บเงินเข้ากองทุนจนทำให้เงินไหลออกจากกองทุนจนหมด

5. สพช. ได้จัดทำข้อเสนอขอยกเว้นการส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานจากแก๊สโซฮอล์ในส่วนของเอทานอล 10% และลดอัตราส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเหลือ 0.30 บาท/ลิตร ในส่วนของน้ำมันเบนซิน 90% โดยอัตราเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันฯ และกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานของแก๊สโซฮอล์จะเท่ากับ 0.27 บาท/ลิตร และ 0.036 บาท/ลิตร ตามลำดับ รวมทั้ง ให้มีการ จัดตั้งกองทุนเพื่อรักษาระดับราคาเอทานอลตามข้อเสนอของคณะกรรมการเอทานอลแห่งชาติ

มติของที่ประชุม

1. เห็นชอบในหลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการเอทานอลแห่งชาติ โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ประสานกับคณะกรรมการเอทานอลแห่งชาติ ในการกำหนดระยะเวลาในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตและกองทุนฯ ให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้มีผลกระทบตามมาในภายหลังต่อเกษตรกร และผู้ลงทุนโดยให้จัดทำรายละเอียดของโครงการและแผนปฏิบัติการ แล้วนำเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง